

MARTIN JENSEN

SEDLÁKŮV SOUD

Detektivní román ze středověké Anglie



DRSNÝ SEVER / PLUS



MARTIN JENSEN

SEDLÁKŮV SOUD

MARTIN JENSEN

SEDLÁKŮV
SOUD

PLUS



SKOTSKO

BAMBURGH

NORTHUMBRIE

IRSKO

MERCIE

VÝCHODNÍ
ANGLIE

PETERBOROUGH

THETFORD

BURY ST EDMUNDS

WALEŠ

ESSEX

WATLINSKÁ CESTA

LONDÝN

SUSSEX

WESSEX

Přeložila Markéta Kliková

Copyright © Martin Jensen, 2011

Translation © Markéta Kliková, 2015

Cover illustration © Michal Chodanič, 2015

ISBN 978-80-259-0380-3

OBSAH



KRAJSKÝ SNĚM A CO PO NĚM NÁSLEDOVALO	11
ČENICHY NA STOPĚ	84
CESTY SE DĚLÍ	133
JEDNA STOPA	168

KRAJSKÝ SNĚM A CO PO NĚM NÁSLEDOVALO

Eadred neomylně zasáhl šípem cíl. Klášterní střelec byl nejlepší lučištník, jakého jsem kdy potkal. Dokázal zamířit hrotem šípu i na kořist v letu a v podstatě pokaždé ji trefit.

Husu zasáhl těžký ptačí šíp, zarazila se v letu, svésila křídla a krouživě padala k zemi za šípem, který zčeřil vodní hladinu o okamžik dřív než mrtvý pták. Sotva se dotkla vody, uposlechl Eadredův dlouhonožý pes pánovo tlumené hvízdnutí, vrhl se do vody a vrátil se s kořistí v tlamě.

Uznale jsem se na střelce zakřenil a s rukou v kříži se protáhl. Zhluboka jsem vdechl čerstvý jarní vzduch a zahleděl se za hejnem bernešek letících na sever spočinout na noc na blatech.

S Eadredem jsem se spřátelil v zimě. Krátce před Vánoci jsem ho zachránil v pivnici před nakládačkou, když si chtěl začít s nesprávnou holkou.

Tehdy jsem tam poklidně vysedával nad korbelem piva. Uplynulý den jsem strávil bezúčelným touláním po městě, které obklopovalo klášter, v němž můj pán Winston trávil dny pečlivým zaplňováním pergamenových listů iluminacemi. Přesně tak, jak si to onehdy na podzim s mnichy dohodl.

Bydleli jsme v jednom z klášterních domků. Byl to dům z prken mimo samotný klášter a obýval jsem ho spolu s Winstonem i jeho ženou Alfieldou, která se kvůli mému pánovi vzdala svého hostince v Oxfordu. Dala se s ním totiž dohromady a doprovází ho všude, kam ho jeho malířský um zavane.

Mohl jsem se jen dohadovat, jak trávila dny. Po ránu, když jsem vylezl ze svého kamrlíku, před nás postavila teplé pivo

a kaši. Sedli jsme si s Winstonem proti sobě ke stlučenému stolu a ona si k němu přisedla, až když se ujistila, že máme misky dostatečně plné.

Většinou jsem dům opouštěl spolu se svým pánem a rozloučil jsem se s ním u klášterní brány. Po zbytek dne jsem byl vydán napospas sám sobě a vracel se domů krátce před tím, než padla tma. Alfilda pro nás měla připravenou večeři. Během dne jistě obcházela trhovce i krámy, protože nám vždycky nachystala bohaté a chutné jídlo.

Stávalo se, že za mnou převor Edmund vypravil posla. Znamenalo to pro mě dočasné přerušení zahálky, takže jsem ho honem vyslechl.

Jednou si mě žádal coby posla k arcibiskupovi z Yorku. Těhle vyjíždky jsem si obzvláště cenil, neboť znamenala, že budu tři týdny cestovat po zemi. Jindy byla jeho přání skromnější: Nedoprovodil bys vzácného hosta k dalšímu příbytku nebo hostinci? Mohl bys spolu s klášterními kopiníky objet naše vesnice a vybrat daně? Úkolu jsem se pokaždé zhostil bez ohledu na jeho velikost. Nikoli z lásky k mnišským kutnám, ale protože jsem tím zabíjel nudu.

Nicméně jednoho večera po dni, který nenabídl větší výzvu než pamatovat na včasný návrat do dřevěného domku k večeři, jsem ty dva opustil hned, jak jsem zhltnul chleba nacucaný omastkem. Vypravil jsem se do pivnice. Doufal jsem, že tam narazím na zrzavou holku, která se mnou už předtím ochotně strávila noc.

Neobjevila se a ostatní holky, co se tam spolu chechtaly a při vyzývavém řehotu cenily zuby, mě nepřitahovaly. Seděl jsem tedy v klidu na svém místě u zdi – vždycky chci mít volný výhled na celou místnost, ať už jsem kdekoli – a vychutnával pivo hořké po voskovníku. Vtom se otevřely dveře.

Vešla dívka o něco přitažlivější než tamní coury. Už držení těla a její chůze dokládaly, že tohle lehká holka není. Přesto

jsem se rozhodl zůstat sedět, poněvadž jsem neztrácel naději, že se objeví moje zrzka.

Štíhlý muž v haleně se však zachoval jinak. Poznal jsem v něm střelce z kláštera, protože jsme na sebe párkrát narazili v kapitule, kam si nás převor zavolal.

Eadred, jak se jmenoval, se bez rozpaků usadil vedle dívky a pustil si pusu na špacír. I když očividně odmítla nabídku, aby si s ním zavdala, naslouchala mu. Jenže já si všiml, že čas od času očima zabloudila ke dveřím.

Zrovna jsem dopil korbel, když se dveře znovu rozlétly. Stáli v nich tři mladíci. Okamžitě se vrhli ke stolu, u nějž Eadred dívku právě rozesmál nějakou poznámkou.

Byli to pořádní pořízci s mohutnými rameny a širokou hrudí, paže měli jak já stehno. Jejich pevný krok zaduněl na hliněné podlaze. Dívka si jich všimla jako první. Usmála se na toho vpředu. Mladíkovi s vlasy jako len spletenými na šíji do saských copů významně podala ruku. Pozdravila muže svého rodu, nikoli milence.

Eadred se opřel a oči zapíchl někam do prázdna přímo před sebou. Byl příliš chytrý na to, aby pohledem provokoval tři neznámé chlapy. Přesto jeden z těch dvou pokročil kupředu a výhružně se naklonil nad stůl. Co střelci řekl, slyšeli jen ti, co seděli nejbliž, ale Eadredův vztek zrudlý obličej a ústa stažená do úzké čárky mi obsah prozradily.

Sledoval jsem lučištníka, jak přehnaně pomalu vstává, takže všem bylo zřejmé, že je stejně jako ostatní v pivnici neozbrojený. V klidu zamířil ke dveřím.

Jistě vyklidil prostor nejen proto, že by proti třem ve rvačce mnoho nezmohl, ale v klidu se stáhl také z toho důvodu, že jako klášterní střelec podléhal opatovi – a ten nikomu ze svých lidí nedovoľoval, aby se pouštěli do bitek.

Možná by všechno dobře dopadlo, kdyby se Eadred po několika krocích neotočil a nekývl dívce na rozloučenou. Byl to

nevinný pozdrav, nicméně přes svou neškodnost ty tři bídáky vyprovokoval. Bez okolků k němu přiskočili a vrhli se na něj.

Potvrdilo se mi, že jeho ústup neřídil strach z potyčky. Nejen, že se jim vysmekl, ale bez váhání se taky rozmáchl k ráně.

Ti tři na něj okamžitě zaútočili. První se mu napřáhl po čelisti, jenže Eadred uhnul a sám útočnickovi vrazil pravačkou přímo do hrudníku. Ten zavrával, ale udržel se na nohou. Sas, co mluvil s Eadredem, zadrmolil kletbu, vrhl se vpřed a zasáhl ho do žaludku.

Krátce jsem zauvažoval, jestli se mě rvačka týká, i když jsem samozřejmě věděl, že nedokážu tiše přihlížet a nechat je, aby střelce zmlátili jen proto, že si povídal s pěknou dívkou. Natáhl jsem se přes stůl, popadl nejbližší korbek piva, vychrstl jeho obsah všem třem útočnickům přímo do tváří a korbelem praštil toho nejbližšího do šíje. S dutým heknutím se skácel k zemi.

Zbylí dva se zmateně rozhlédli. To prohloupili, protože jsme se se střelcem mohli vrhnout každý na jednoho. Načež, aniž bychom mezi sebou prohodili slovo, jsme vyšli ze dveří a beze spěchu odkráčeli uličkou.

Tak tedy vzniklo přátelství, které se upevnilo, když jsem druhého dne vystoupil v kapitule a dosvědčil, že ti tři bojovní kohoutci si na přepadení stěžovali bezpředmětně. Že naopak oni zaútočili. A že Eadred se ve všech ohledech zachoval tak, jak se od laika v klášteře očekává.

Díky střelci už se dny tak netáhly. Často jsem s ním jezdil na lov, sice jsem se nikdy nenaučil střílet z luku stejně neomylně jako on, na druhou stranu jsem uměl lépe nabodnout hnané divočáky na kopí. Měl jsem zkušenosti z boje, takže jsem věděl, jak správně rozložit váhu, aby mi síla šla do zbraně, nebrzdila tíhu útočícího zvířete a neroztříštila mi rukojeť.

Mniši žili podle pravidel svatého Benedikta a tím pádem tou dobou nejedli maso. K hostům však byli štedří a rádi jim na stůl předkládali vedle hovězího a šunky pečení jak z jelena, tak

z divočáka. Střelec zřídka kdy vysedával nečinně doma a já ho ve dnech, kdy pro mě převor nebo opat neměli nic jiného na práci, doprovázel.



Toho jarního rána lehce mžilo. Vyjeli jsme na sever do slatinišť, která se táhnou od Thetfordu na východě až několik mil na západ od kláštera. Na severu hraničí se zálivem, který do země proniká ze Severního moře a mizí jižně napříč Východní Anglií k Essexu.

Není snadné pohybovat se na blatech, pokud se tu člověk nenarodil, ale vzhledem k tomu, že Eadredova kolébka stála právě zde, v sídle obehnaném valem, který podle jeho slov postavili Římané, jsem byl v dobrých rukou. Znal každou stezku, každou zborcenou hráz i prastaré dlážděné cesty a bezpečně mě provedl mezi zbytky slatinišť, která tu vznikala během řady let, kdy zemi plenili nejprve Anglové a po nich Severané. Projížděl jsem za ním deštěm a mlhou, kterou postupně protrhalo jarní slunce. Když vystoupalo až k poledni, viselo u každého sedla půl tuctu hus. Dalšího dne měly přijít na opatův stůl, protože končil půst, takže se představený rozhodl potěšit své dásně husí pečínkou.

Utábořili jsme se na kopečku, sotva větším než trs trávy, spolykali několik soust chleba a pochutnali si na pivu z cestovní lahve. Pak jsme dovolili koním, aby nás pomalým krokem donesli ke klášteru a – co se mě týká – k Winstonovi, který tam už několik týdnů nečinně vysedával, protože dokončil velkou knihu o Saxwulfovi, na niž si ho klášter najal.

Den byl světlý a svěží, nad námi táhla na sever bezpočetná hejna ptáků a slunce nám vyhřívalo haleny. V duchu jsem doufal, že můj pán brzy pocítí potřebu hnout se z Peterborough, neboť jaro přímo vyzývalo k další cestě.

Přestože Winston knihu dokončil, nezdálo se, že by se někam chystal. Jistě, mniši mu dobře platili a on, Alfilda ani já jsme zdaleka netrpěli nouzí. Peníze, které za iluminace obdržel, vydrží ještě dlouho, a krom toho ani král Knut nebyl žádná držgrešle. Za drobný úkol, který jsme pro něj vykonali cestou do Peterborough, nás dobře odměnil.

Avšak zatímco já v sobě nosil touhu jet dál, Winstonovi byla ta myšlenka vzdálená. Vypadal, že ho nečinné utloukání dní, které stráví s Alfildou, uspokojuje. Na mé pokusy donutit ho, aby se pohnul z místa, reagoval jen tím, že vrtěl hlavou a brblal, proč by jezdil jinam, když může v klidu zůstat v Peterborough.

Odvedl jsem koně do klášterní stáje a Eadred odevzdal ulovené ptáky v kuchyni. Zrovna jsem se k němu chtěl připojit a vyhledat nejbližší pivnici, když mě zastavil jakýsi novic s tím, že se po mně ptal můj pán.

„Winston Malíř?“ Žasl jsem, že se vůbec pohyboval mimo náš dům.

Novic přikývl. „Před nějakou chvílí byl v kapitule.“

Sešel jsem se s Eadredem a oznámil mu, že na pivo bude muset zajít sám. Nato jsem se vydal ulicemi města k našemu obydlí.

Když jsem vstoupil, seděli oba u stolu. Alfilda se na mě obrátila s úsměvem, Winston si vystačil s tím, že zvedl oči. „Tak seš konečně tady.“

Choval se docela dětinsky. Věděl, že jsem jel na lov, a když jsem vyrážel, nikdo po mně nežádal, ať si s návratem pospíším. Nakonec jsem ale jen přikývl, protože jsem si všiml, že na stole leží dopis.

Sledoval můj pohled. „S tvým zevlováním je konec.“

Pořád ještě jsem mlčel. Dokázal jsem si spočítat, že ho štve, že odsud musíme pryč. Nepochybně si ale taky uvědomoval, že to bylo jen otázkou času, než nás mniši požádají,

abychom opustili dům, na který jsme poté, co dokončil práci, už neměli nárok.

„Musíme na jih.“ Zněl jako mrzuté dítě.

Povzbudivě jsem se na něj podíval. „Na jih, takže směrem na Východní Anglii? Tam jsem ještě nebyl. To je od krále?“

Přikývl a podal mi dopis, na nějž jsem ukazoval. Pak si však vzpomněl, že neumím číst, a zase ho odložil. „Ano, od Knuta. Dovezl to sem jeden bojovník, hned jel zase zpátky. Král je v Hamptonu.“

U své milenky Ælfgifu a pravděpodobně u jejich syna. Důležitější však bylo, že Hampton leží den jízdy od Peterborough. Válečník tedy musel vyjet dnes ráno, a než padne noc, bude král vědět, že nám psaní předal.

„A jaký úkol nám dal ve Východní Anglii?“ Posadil jsem se naproti nim.

„No.“ Winston uhladil dopis a očima přešel po pavoučích znacích, které se táhly v řádce. „Král mne žádá, abych se odebral do kostela svatého Edmunda a nabídl tamějším mnichům svůj um.“

Podle zvěstí nakazil svatý Edmund Knutova otce Svena morem a tím pádem ho i zabil, když mu tehdejší král vyhrožoval, že podpálí kostel i celé město, pokud nedostane požadované daně.

Uchechl jsem se. „Takže si král přeje vlísat se k světci, kterej mu zabil otce.“

Winston se ušklíbl. „Tuhle verzi příběhu bych mnichům klidně mohl vnuknout.“

Hádal jsem, že král nás na cestu neposílá ze zbožnosti, a zamyslel jsem se, což nebylo snadné, protože na mě Winston výsměšně civěl. On odpověď přece znal, nepochybně mu král něco vzkázal i ústně. A pak mi to došlo. „Thorkel.“

Malíř uznale přikývl. „Ano, jarl, který byl nejzdatnějším nepřítelem Knuta i jeho otce a teď mu složil přísahu.“

Nebylo to poprvé, co jsme narazili na Knutovu – oprávněnou – nedůvěru vůči jeho jarlům.

Naklonil jsem se nad stůl. „Povídej.“

Ne že by toho bylo moc k vyprávění. Králův družiník přinesl jasné a stručné poselství: „Vydejte se do Východní Anglie a buďte mýma ušima a očima.“

Přes jistou úsečnost to bylo nasnadě: Knut mohl mít jen jediný důvod, proč nás tam posílal, a sice abychom vyčenicchali o jarlovi Thorkelovi, co se dá.

2

Než jsme zasedli k večeři, shodli jsme se, že klidně můžeme vyrazit druhého dne. K tomu rozhodnutí směřoval i Winston. Udiveně jsem se na něj podíval, neboť jsem ze zkušenosti věděl, že bude potřebovat alespoň den na to, aby si sbalil barvy, štětce, kalíšky a kornoutky. Prostě všechny saky paky, které tvořily jeho malířské náčiní.

Ukázalo se, že ten chytrák si všechno nachystal už před týdnem. Jinými slovy, pokud nebyl přímo stejně nedočkavý jako já, odjezdu z kláštera se taky nijak nebránil.

Rozhodnout se, že vyrazíme nazítří, jak od nás král nepochybně očekával, bylo snadné. Horší bylo rozvážit, jakou cestou se máme vydat.

Knut nám dal jen stručné pokyny. V dopise stálo, že máme jet do města Bury St Edmunds a nabídnout mnichům Winstonův um. A bojovník se vyjádřil, že toho máme vyčmuchat co možná nejvíc o jarlu Thorkelovi.

Důležitý byl hlavně ten ústní rozkaz.

Shodli jsme se, že pokud se vydáme přímou cestou, nic nevyčmucháme.

Takže jsme měli dvě možnosti. První byla držet se na západní cestě směrem na jih, okolo rozlehlého lesa Brunesswald, skrz blata k mostu přes řeku Cam a odtamtud se vydat severovýchodním směrem až k našemu cíli. Takhle trasa by nás provedla podél východní hranice Mercie a až pak bychom zahrnuli do Východní Anglie. Z toho důvodu nepřipadala v úvahu, protože naším úkolem bylo pohybovat se, pokud možno na Thorkelově území.

Druhá možnost, pro niž jsme se zanedlouho rozhodli, znamenala přejet nejkratší cestou slatiniště na východ. Pak překročíme řeku Ouse u místa, jemuž se říká Dánský brod, a pojedeme dál přes blata až k Icknielské stezce. Po ní bychom mohli projet z jihu Thetfordem. Nakonec bychom se napojili na cestu, která odbočovala na východ k Bury St Edmunds.

Pro tuto možnost mluvily dvě věci: od chvíle kdy opustíme Peterborough, se budeme pohybovat v jarlově kraji a naskytne se nám možnost pobýt v Thetfordu, nejdůležitějším městě Východní Anglie, a tudíž i správném místě pro toho, kdo se chce dozvědět, co se v kraji povídá.

Když jsme se takhle shodli, nechal jsem ty dva, aby si dobali-li, a sám jsem se vydal za Eadredem.



Střelec bydlel v chatrči na kraji skupinky domů, které tvořily klášterní příbytky. Žil tam se slepým otcem, bývalým klášterním střelcem. V boji u řeky Maldon, kde bojoval v Byrtnorthově družině, však jeho otec přišel o zrak.

Eadred mě pozval dál a hned mě usadil v zakouřené místnosti, která představovala celé jejich obydlí. Co nejbliž u ohniště stála otcova pryčna, zatímco Eadredova byla přiřazena k protilehlé stěně. Posadili jsme se na ni. Stařec se s obtížemi vyhrabal z pokrývek, zachrchlal a s mokrým smíchem se chopil korbenu s pivem, který mu syn poté, co mi nabídl jako prvnímu, vrazil do ruky.

Oba si vyslechli, co mám na srdci. Mrzelo je, že je musím opustit. Stařec si cenil mých návštěv, protože jsem poslouchal jeho výklady o dávných činech a úpadku mravů. Pak mě ujistili, že mi popíšou cestu přes slatiniště tak, že přes ně přejedeme bezpečně, jako kdyby s námi jeli osobně.

Jak večer plynul, dával jsem jim víc a víc za pravdu, protože ačkoli se slova chopil Eadred, přispíval stařík v pravidelných intervalech svou troškou do mlýna. Sice na slatiništích už celou řadu let nebyl, jeho slepé oči však skrývaly zrak, který mu nikdo vzít nedokáže.

„První část cesty je docela dobrá,“ spustil Eadred. „Prostě pojedíš po cestě, kterou před mnoha lety vydláždili Římané. Samozřejmě ji zima mohla trochu změnit, ale o tom pochybuju, protože moc nemrzlo. Až k řece Nene byste měli jet bez problémů, jelikož kamenná cesta je dobře udržovaná.“

Stařec si odkašlal a odplivl na zem: „Přechod je vyznačenější červeným křížem.“

„Ne,“ Eadred zavrtěl hlavou. „Brod teď leží víc na sever. Přibližně čtyřicet kroků od dlážděné cesty hledejte mohylu.“

„Na druhý straně řeky dláždění zmizelo.“ Stařec zřejmě našel, že ho někdo opravuje.

Jeho syn se na mě ušklíbl. „To je pravda, otče. První jednu nebo dvě míle je dláždění úplně pryč, ale cestu není těžký sledovat, protože jsou u ní zatlučený tyče. Jen pamatujte na to, abyste je měli po levici.“

„Jinak si zmáčíte nohy,“ uchechl se stařík.

„Nohy? Letos na jaře budou mít vodu až k sedlu.“ Eadred pokračoval: „Až znovu narazíte na dlážděnou cestu, pojedete po ní až k Dánskému brodu.“

„A tam není přechod značenější vůbec.“ Stařec napřáhl ruku s korbelem.

Eadred se zvedl a naplnil mu ho ze sudu přikrytého mokrým hadrem. „Je tam pár chajd a místní lidi vám za pár drobáků brod ukážou.“

„Těch drobáků by nemělo bejt moc.“ Dědek ke mně vztáhl levou ruku. „Za starejch časů lidi pomáhali pocestnejm tím, že brod vyznačovali.“

Eadred přikývl. „Jenže ten se podle proudu posouvá, takže teď ho tamní lidi střeží a za převedení si nechávají platit.“

„Škoda že ho kdysi našly ty vikinský svině.“ Stařec znovu plivl na zem. „Jinak bych si dodnes mohl užívat pohledu na pěkný ženský.“

„Na druhý straně Ouse dláždění čas od času mizí. Tam bys měl mít oči na stopkách a zastavovat se, když si všimneš, že se vám kamení pod nohama ztrácí. Jeďte v rozestupech na půl dostřelu šípu, pak budeš moct ty dva využít k určení směru. Cesta vede totiž pořád rovně, takže když se budete celou dobu držet za sebou, nemůžete zabloudit.“

„Jo, tak to je, až úplně k Icknielský stezce,“ zachrčel otec, polknul hlen a spláchl ho pivem.

Střelec zachytil můj pohled. „Je ti ta trasa teď jasná?“

Přimhouřil jsem oči, zavzpomínal a zopakoval jejich pokyny. Eadred přikývl a znovu dolil korbely. Vypili jsme je a tlachali, načež se na mě střelec přísně zažíval a zeptal se, proč mám mít tyče po pravici.

Zamyslel jsem se. „Protože... protože jinak zapadneme.“ Odpověď byla přese všechno nasnadě.

„Přesně tak. Obzvlášť, pokud nebudeš pořádně naslouchat.“ Zíral jsem na něj. Pak mi svitlo. „Byla to levá ruka.“

Potom to prošel ještě jednou. A po dalším korbelu znovu.

Stařík teď usnul, ale my jsme ještě chvíli hovořili. Posléze jsem se zvedl. Eadred mě kousek doprovodil a poté, co jsme se oba u jednoho plotu vymočili, mě vyzval, abych mu všechno naposledy zopakoval. Přeríkal jsem mu to k jeho spokojenosti a pak jsme se rozloučili.



Když jsme s Winstonem na sklonku léta jeli na sever vyřídít něco pro krále Knuta, měli jsme koně z jeho stáje. Po příjezdu do Peterborough se na jejich majitele zapomnělo a koně přezimovali spolu s malířovou zlovolnou mulou Princem, za což Winston klášteru zaplatil.

Teď jsem je zrána vyzvedl, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě, a osedlal nejprve pánovu šedou kobyly a pak svého zrzavého valacha. Malíř mezitím rval Princi na hřbet své krámy. Tomu bídákovi se v žádném případě nezamlouvalo, že by měl něco dělat, což Winstonovi práci notně ztěžovalo.

Alfilda si osedlala klisnu s kudrnatou srstí, na níž přijela na sever, když prodala hostinec. Postarala se, aby její šaty i oděv jejího milého byl připevněn za jejich sedla, pak se s úsměvem narovнала a pozorovala Winstona, který rudý vzteky zápasil s mulou. Snažil se ji donutit, aby stála klidně, a připevňoval jí bezpečně na hřbet poslední balíčky.

Privázel jsem ryzákovi na záda vlastní brašny a ujistil se, že pochva s mečem dobře sedí pod podpěrkou levého stehna s rukojetí obrácenou ven, abych mohl v případě potřeby zbraň snadno tasit.

Zatímco já jsem si balil, rozloučil se Winston hned po snídani, jak se sluší a patří, s opatem i převorem. Mniši při loučení určité slzy neronili. Nepochybně už nám rádi viděli záda.

Teď se malíř celý upocený odvrátil od Prince a nakvašeně se na mě zadíval. „Mohl jsi mi teda pomoci.“

„To jsem mohl,“ přikývl jsem. „Ale vždyť víš, jak se ke mně to tvoje prokletý zvíře chová. Hned jak mě zmerčí, pokouší se mi zahryznout do ramene, jako kdybych ho snad měl slaměný.“

Pohledem po mně metal blesky, ale mlčel. Při našich společných cestách jsem se ho marně pokoušel přesvědčit, že Princ je zlomyslný ďábel, který využívá každé příležitosti k tomu, aby mě kousl, kopl nebo do mě vrazil. Winston vždycky namítal, že si za to můžu sám, protože nevím, jak se k té bestii správně chovat.

Konečně byl hotov, utáhl poslední šňůru a podíval se na nás. „Asi bychom se měli pomalu vyhoupnout do sedel.“

Rozvážným tempem jsem projel kolem kláštera, následován Alfildou, přičemž Winston se k nám snažil přidat spolu s Princem, kterého držel na provaze. Z malířových kleteb jsem pochopil, že ho ta herka nechce poslechnout. Otočil jsem se v sedle, abych se zeptal, zda potřebuje pomoci. Tu jsem spatřil jeho kobylu, po dlouhé zimě dychtivou pohybu, jak krouží okolo muly, která se postavila na zadní. Otěže se Winstonovi v ruce napnuly.

Než jsem stihl vyslovit otázku, Alfilda se otěží chopila a klisnu otočila. S upřeným výrazem objela Winstona i mulu, dovedla klisnu vedle Prince, uvolnila třmen a naklonila se vpravo. Přitom ušetřila mule pořádný a přesně mířený kopanec do zadku, až herka s naříkavým hýknutím poposkočila. Alfilda ji kopl ještě jednou a stejně trefně, takže stále ještě naříkajícího Prince rozpochybovala, až proběhl kolem Winstona. Ten málem leknutím upustil otěže, v poslední chvíli však sevřel klisně slabiny. Alfilda dvěma skoky mulu dohnala a předjela mě dřív, než jsem stihl valacha znovu pobídnout k pohybu.

Celkem vzato to bylo nezapomenutelné rozloučení s klášterem.

3

Dbát pokynů, které mi dali Eadred a jeho otec, nebylo těžké. Jarní slunce svítilo, takže jízda k řece Nene ubíhala příjemně, přestože jsme mohli jet pouze krokem. Dláždění se totiž za tu řadu let od doby, kdy ho Římané položili, rozestoupilo.

Přestávku jsme si udělali na vyvýšenině, která se zvedala několik stop nad mokřady a nad plochou krajinou čněla jako

nízký kopec. Nechali jsme koně napást a vychutnali si soudek dobrého piva. Nad hlavami nám táhly husy a kachny a odněkud z křoví úpěnlivě zpíval strnad.

Po jídle jsme chvíli odpočívali a posléze pokračovali v jízdě na východ. Žádné pocestné jsme nepotkali. Proti nám vyjel pouze kněz na mezkovi pohupujícím hlavou. Duchovní nás pozdravil a bez optání nám sdělil, že jede z katedrály v Elmhamu se zprávou do opatství v Ramsey. Ukázalo se, že touhle cestou ještě nikdy nejel, a úzkostlivě se vyptával, zda je sjízdná. Pak se spokojeně vydal dál na Peterborough. Ujistili jsme ho, že teď už najde skrz poslední část slatinišť ukazatele. Kromě něho jsme měli celou cestu až k řece sami pro sebe.

Tady v mokřadech nejsou žádné vesnice ani usedlosti, takže jsme neslyšeli rachocení volských povozů, na něž člověk jindy při cestování narazí. Jak jsem se dozvěděl od Winstona, který takové věci zná, postavili cestu pro vojenské účely Římané, když táhli proti Icenům, kteří se pod vedením své královny snažili vymanit z jejich nadvlády. V pozdějších staletích tudy táhla nejprve vojska Sasů, Anglů a později i Dánů, když se hnala zemí, aby zaútočila na východní hranici Mercie.

K brodu přes řeku Nene jsme dorazili v podvečer. Rozhodli jsme se, že ji překročíme, než padne tma. Najít mohylu, o níž Eadred mluvil, nebylo těžké. Vstoupili jsme do řeky a mně vzápětí došlo, že se brod musel posunout. Trpce jsem proklínal kněze z Elmhamu, který nám o tom nic neřekl.

Naštěstí jsem do řeky vjel jako první. Když jsem otočil valacha, jemuž se voda přelila přes hřbet, neměla Winstonova klisna ještě mokré spěnky. Alfildin kůň se nedostal dál do vody než po kolena a ochotně se vrátil na břeh. Tam oba čekali, zatímco jsem jel kus po proudu i proti němu a snažil se najít nějaký přechod.

Brod jsem nakonec našel na vzdálenost poloviny dostřelu šípu severněji, než se tyčila mohyla. Všem třem se nám podařilo řeku přejít před setměním.

Vybrali jsme si suchý pahorek kus od břehu a rozložili do trávy příkrývky. Nenašli jsme však žádné dříví nebo seschlý kravinec, kterým bychom si mohli zatopit. Usadili jsme se tedy zabalení do koňských houní a příkrývek a podělili se o chléb i solenou jehněčí kýtu.

Winston měl za to, že bych se měl vrátit přes řeku a mohyly přesunout, ale to jsem zamítl. Zaprvé proto, že nás zahalila tma, a zadruhé by to podle mě nebylo nic platné, protože nemůžeme vědět, kdy se brod zase posune. Místo toho jsme se dohodli, že na to budeme lidi, které potkáme zítra večer u Dánského brodu, upozorňovat, takže budou moct příležitostně dát v Peterborough na vědomí, že je potřeba značení opravit.

Noc proběhla v klidu, pomínilo-li rachot, který mě vzbudil a v němž jsem rozpoznal Winstonovo chrápání. Nějakou dobu jsem byl vzhůru a útrpně se snažil koňským přehozem i příkrývkou ten zvuk vytěsnit z uší.

Druhý den ráno jsem se otráveně zeptal Alfildy, jak pro všechno na světě může vedle svého chrápajícího milého spát. Se smíchem mi ukázala dva malé vlněné smotky. Šeptem se mi svěřila, že si je vždycky těsně před spaním nacpe do uší.

Dláždění sice na této straně řeky zmizelo, ale nijak nás to oproti předchozímu dni nezpomalilo. Cesta byla totiž skutečně vyznačená tyčemi. Pamatoval jsem na to, že si je mám držet po levici. Po poledním odpočinku jsme brzy narazili na dláždění, které tu bylo v lepším stavu než na prvním úseku, takže jsme k Dánskému brodu dorazili pozdě odpoledne.

Stálo tu u sebe několik chýší obklopených tyčemi na sušení sítí a pramicemi vytaženými do trávy. Přivítal nás čeledín s černými vousy a dunivým hlasem nám nabídl nocleh. V případě, že bychom o něj neměli zájem, nás prý za menší úplatu doprovodí přes řeku Ouse.

Rozhodli jsme se jeho nabídku na přenocování přijmout a po jídle, které sestávalo z uzených husích prsíček, soleného úhoře

a kyselého žitného chleba, se moji přátelé odebrali do přichystané chýše. Já jsem dal přednost spánku pod širým nebem, kde budu moct jedním uchem poslouchat naše koně, a navíc budu co možná nejdál od Winstonova lůžka.

Ráno nás černovous bezpečně převedl přes řeku. Až ve chvíli, kdy jsem se ze břehu ohlédl, jsem okolo chýši spatřil jakési postavy, včetně dívky v podkasané sukni. S tou bych se rozhodně rád včera blíž seznámil. Zdejší lidé, kromě toho s černými vousy, se však na základě špatných zkušeností s pocestnými nejspíš radši schovávají. Vsadil bych se, že té noci spali muži se zbraní po ruce.

Třetího dne jsem pamatoval na Eadredovu radu, abychom se na cestě drželi přímo za sebou. Poslal jsem ty dva, aby jeli přede mnou, a řekl jsem jim, ať si mezi sebou udržují odstup na půlku dostřelu šípu a špicují uši, kdybych na ně něco volal.

Dláždění pod našimi koňmi skutečně mizelo, avšak pokaždé jsem se podle svých druhů zorientoval. Přestože jsme v žádném případě nepostupovali tak rychle jako v předchozích dnech, dorazili jsme do vyšších poloh už před polednem. Díky tomu jsme si oběd mohli dát v místě, kde římská cesta kříží Icknielskou stezku.

Slatiny jsme teď nechali za sebou. Když jsme se otočili, viděli jsme je široko daleko za námi. Dorazili jsme k nejdůležitější cestě z jihu vedoucí napříč Norfolkem.

Tady jsme už narazili na větší množství pocestných. Pod tíhou nákladů tudy putovali kramáři a ve vozech nebo žebřiňácích tažených osly se kodrcavě prodírali vpřed kupci. Tu a tam se přes cestu prohnali i bojovníci na koních, jimž museli všichni uhnout z cesty. Občas se tu objevili také sedláci dychtivě směřující na trh.

Otřeli jsme si z pusy jehněčí tuk, vyhoupli se zase do sedla a obrátili koně k jihu. Jeli jsme vedle cesty, aby nás pomalí pocestní nezdržovali, a v polovině odpoledne jsme dorazili do

písčitého vnitrozemí, které se před námi zvedalo od chvíle, kdy jsme opustili blata.

Tady jsme museli přes říčku příliš hlubokou na to, abychom ji mohli přebrodit, pokud jsme se tedy nechtěli vypravit o půl míle na západ. Takže jsme se dali převézt od pihovatého klu-ka, který dlouze hodnotil minci, již mu Winston vložil do ruky. Plívl na ni a pak ji vsunul do koženého váčku, který mu visel na šňůrce okolo krku.

Na otázku, jaké jsou možnosti ubytování, než dorazíme do Thetfordu, jen pokrčil rameny a znovu si odplívl, tentokrát do řeky. Teprve když naši koně zabořili podkovy do pevné země, zamumlal, že jen zoufalci jezdí přes vřesoviště za šera.

Jižně od řeky jsme našťestí našli vesnici. Nehonosila se nave-nek bohatstvím, ale byla dost velká na to, aby v ní stály dva menší statky a jeden velký, jehož obytný dům vypadal skoro jako síň.

Winston, který jel vpředu od chvíle, kdy jsme dorazili k Ick-nielské stezce, nás dovedl k síni a přenechal mi otěže Prince i klisny. Pěstí zabušil na dveře síně, čímž si získal pozornost obyvatel, a zmizel uvnitř.

Alfilda sklouzla ze sedla. Hnětla si záda v kříži a očima při-tom sledovala luňáka plachtícího nad námi. Najednou jsem si povšiml mladé ženy přicházející mezi staveními.

Byla na první pohled krásná. Světlé copy jí visely přes prsa dmoucí se pod šedou halenou. Byla čistá, ačkoli blůza, stejně jako sukně a bosé nohy zcela jasně prozrazovaly, že se jedná o otrokyni. Držela se zpříma a hleděla na mě nebojácně.

Mrkl jsem na ni a chtěl ji pozdravit, ale lhostejně mě minu-la. Bez ohlédnutí vešla do síně a zmizela mi z očí ve chvíli, kdy Winston vyšel ven.

„Můžeme tu přespát.“ Podal Alfildě ruku, ta se jí chopila a vstoupila ve Winstonově doprovodu do síně.

Odvedl jsem naše zvířata do ohrady ze splétaného proutí, již jsem objevil šikmo za síní. Podařilo se mi sundat sedla, odnést

zavazadla a schovat je pod přístřeškem, aniž by se Princovi poštětilo mě konečně pořádně kousnout. Ranou do čela jsem mu dal na srozuměnou, ať se kouká chovat slušně a vpustil ho do ohrady jako posledního. Okamžitě vyhledal na pohled vyděšené hříbě, které dobře mířeným kopancem dostalo na vědomí, ať se klidí a drží se raději úplně na kraji ohrady.

Uprostřed síně plápolal na kamenech oheň, na zdech visely tlusté tkané koberce a muž, s nímž hovořili moji přátelé, působil sebejistě a přesto vstřícně. Winston mě představil a on mi podal ruku.

„Tohle je Arnulf. Rád se s námi podělí o chléb.“

Z Winstonových slov jsem pochopil, že Arnulfovi je třeba projevit respekt. Uklonil jsem se a pevně stiskl nabízenou pravici.

Arnulf nás bez okolků vyzval, abychom se usadili na lavici podél zdi. Sám se posadil do křesla bez područek se sedadlem z pletené sítě a rovným opěradlem. Není to přímo vysoké křeslo, uvažoval jsem, zatímco jsem vděčně přijímal korbek piva. Podala mi ho otrokyně, již jsem před chvílí zahlédl na dvoře. Pokusil jsem se na ni mrknout, jenže to už se ke mně otočila zády, takže jsem jen vypil půlku korbele, což nebylo těžké, neboť nápoj v něm byl silně sladový a dobrý.

Winston a hostitel spolu polohlasem promlouvali a já se rozhlížel po síni. Teď už jsem dokázal rozeznat víc postav.

Rohu, kde se vařilo, vládla zavalitá hospodyně obklopená třemi čtyřmi dívkami. Poblíž na zemi sedělo několik chlapíků. Vyřezávali buď lžíce, nebo dřeváky, to jsem neviděl. Tři otroci přinesli desku a postavili ji na dvě kozy tak blízko u ohniště, aby nás oheň ještě hřál, ale dost daleko na to, abychom se už nepotili.

Pohledem jsem spočinul na našem hostiteli. Bylo mu určitě přes třicet let. Byl stejně vysoký jako já, o něco urostlejší a měl široká ramena. Světlé vlasy nosil upravené, oděv měl čistý

a pěkně ušitý a okolo úst se mu houpal čerstvě zastřižený saský knír.

Očima jsem marně hledal meč, který by se mu měl opírat o křeslo, a když jsem bezděčně pohledem sklouzl k jeho lůžku za deskou na kozách, nenašel jsem žádnou zbraň ani tam, stejně jako jsem nikde neviděl ani neslyšel psy, stálé obyvatele thénských síní.

Vysvětlení se mi dostalo během bohaté a dobré večeře. Seděla u ní s námi i Alfileda, ačkoli ostatní ženy se zdržovaly v kuchyňském rohu. Arnulf nám navrhl, že bychom mohli zítra jet společně, jelikož si musí v Thetfordu něco zařídit.

„Částečně také proto,“ prohlásil a spolkl rozžvýkanou chlebovou kůrku, „že zítřejší trh je otevřený pro všechny sedláky.“

Cítil jsem Winstonův pohled a chápavě jsem přikývl. Nehostil nás thén, ale bohatý sedlák.

Malíř nechal Arnulfa ze slušnosti dožvýkat a teprve potom se zeptal: „Částečně?“

Náš hostitel přikývl. „Zítra zasedá v Thetfordu krajský soud a já jsem zažaloval jistého muže.“

Všichni tři jsme na něj hleděli s očekáváním. Mlčel a tvářil se důležitě, jako někdo, kdo čeká, až si získá naprostou pozornost svých posluchačů.

Arnulf protahoval očekávání, pozvedl korbek a připil nám. Já jsem už dopil, ale otrokyně byla vmžiku u mě a dolila mi. Ruka se jí třásla, jak se snažila udržet těžký džbán.

Sedlák odložil korbek.

Také Winston pochopil, že Arnulf čeká na pobídku. Zeptal se ho tedy, zda se jedná o půdu či snad o dědictví.

Sedlák významně potřásl hlavou. „Ne, jsem s tím mužem ve sporu kvůli znásilnění.“

Všichni tři jsme se na sebe překvapeně podívali. Bohatý, svobodný sedlák jako Arnulf nebude přece rozmazávat znásilnění ve svém rodě a hnát věc až před soud. Pokud se nepovažuje za dost silného na to, aby se bránil sám, sežene příbuzné a přátele a nechá místo sebe promluvit hrot kopí.

Náš hostitel přesto vypadal, že je poměrně spokojený sám se sebou, nebo s účinkem svých slov, a klidně nám hleděl do očí.

Winston polkl sousto. „Znásilnění?“ zeptal se tlumeně a pohledem klouzal po síni.

I já očima zametal místnost, nespatriil jsem však jiné ženy, kromě těch, které se shlukovaly u hospodyně v kuchyni.

Arnulf přikývl, napíchl si na špičku nože kousek masa a pozvedl ho k ústům.

„A kdo je oběť?“ zeptal jsem se.

Sedlák máchl rukou. „Tamhleto děvče.“

Ohlédli jsme se tím směrem. Takže té dívce se netřásly ruce kvůli těžkému pivnímu džbánů, protože tušila, že její stud bude vystaven na odív.

Winston pohledem pořád ještě ulpíval na našem hostiteli, ale já se rychle podíval na Alfildu. Napadlo ji totéž co mne: Arnulf je příliš chamtivý, než aby oblékal vlastní dceru, jak se sluší a patří. Udělalo se mi lehce nevolno z jeho lakoty, že dopustí, aby dívka, která se narodila jako svobodná, musela chodit v otrockých šatech.

Můj pán takhle očividně neuvažoval. „Tvoje otrokyně?“

Hostitel přitakal, rukou zakryl říhnutí a opřel se do židle. „Moje otrokyně. Myslel jsem si, že za ni dostanu dobře zapláceno.“

Alfildě se v očích zatmělo. Já jsem na sedlákova slova přikývl.

Přitažlivá a pohledná otrokyně vynese podstatně víc, pokud se k novému pánu dostane nedotčená.

„Takže ses domáhal náhrady zbytečně.“ Winston seděl úplně klidně, ale všiml jsem si, že se mu sotva znatelně třese čelist. To bylo znamení, že se snaží ovládnout.

Tentokrát byl zaskočený Arnulf. „A na to jsi přišel jak?“

„Jak?“ Můj pán pokrčil rameny. „Jsi muž, který si cení blahobytu, pokud se nepletu.“

Stejně jako já si všiml těžkých koberců na zdech a všeobecného pořádku, který tu panoval a dokládal, že zde přebývá zámožný muž.

„A?“ Hostitel přimhouřil oči.

„A proto jsi samozřejmě usiloval o náhradu. Pochopil jsem, že zbytečně, jinak bys neměl důvod zítra stanout u soudu.“

Arnulf se kousl do rtu a přikývl.

Winston si promnul bradu. „Takže dotyčný hříšník si nemyslí, že spáchal zločin?“

Sedlák si místo odpovědi jen odfrkl.

„A odmítá tě odškodnit?“

Jen my, kdo malíře známe, jsme v jeho hlase slyšeli pohrdání. Opovržení vůči mužům, co peníze upřednostňují před vším ostatním.

Teď se Alfilda naklonila nad stůl. „Možná bychom si mohli vyslechnout, jak to všechno bylo?“

Arnulf ji přeslechl a natáhl korbek k otrokyni, která mu okamžitě dolila.

Winstonův čelistní sval teď tvrdě bojoval, aby udržel vztek na uzdě. „Má žena se domnívá, že bychom to celé snáze pochopili, kdybychom věděli, jak k události došlo.“

Sedlák prudce zavrtěl hlavou. „Do toho vám nic není.“

„To je pravda.“ Malíř Alfildu umlčel pohledem. „Ale ty přece chceš, abychom to věděli.“

„Vážně?“ Arnulf se v křesle překvapeně narovnal. „Proč si to myslíš?“

Winston se ušklíbl. „Celý ses trásl na to, abys nám sdělil, že jdeš zítra k soudu, a když jsem se tě zeptal, o co jde, netajil jsi to.“

Můj bratr Harding kdysi poznamenal: Lidé by si často ulehčili život, kdyby si pamatovali vlastní slova.

Sedlákovi se v obličejích zračila zloba i lítost, že se Winstonovi vydal tak snadno, ale záhy se mu zase vrátil výraz muže, který si sám sebe nadmíru považuje.

„Nuže, na tom, abyste slyšeli, o co jde, není nic špatného.“ Usadil se na křesle s roztaženými nohama. „Před měsícem byla ta holka dohlédnout na ovce na vřesovišti. Někdy mají jehňata brzy a já o ně nehodlám přijít. Druhý den jsem se tam vypravil se třemi sousedy, protože jsme měli v zimě docela starosti s vlky. Pár jsme jich skolili a pak jsme jeli dál, až jsme dorazili k přístřešku, který jsem tam dal pro ovce postavit.“

Trochu nás zaskočilo, když jsme u Janovce před přístřeškem viděli přivázaného koně. Dál jsme pokračovali s kopím v ruce.“

Arnulf přerušil tok slov, aby se mohl napít. Mezitím jsem očima ohledával síň. V kuchyňském koutě se ženy a řezbáři spolu s otroky ládovali chlebem obloženým masem. Dívka k nám byla pootočená zády, ale všiml jsem si, jak má svaly napjaté.

„No takže...“ Sedlák si otřel z kníru pivní pěnu. „Blížili jsme se a slyšeli od přístřešku její hlas. Křičela, jako když ji na nože berou, takže jsem se strašně vyděsil. Jakmile jsme dorazili na místo, pochopili jsme, proč tak vyvádí. Právě se na ní ukájel nějaký chlap.“

Slyšel nás a vyskočil. Pustil jsem se do něj, že spáchal zločin, ale jen se zasmál, naskočil na koně a byl pryč.“

Zaslechl jsem, jak Alfilda potlačila výkřik, a kývl na ni. Celá ta historka zněla nepravděpodobně.

„Nechali jste ho ujet?“ Nevěřicně jsem zavrtěl hlavou.

Ostře mi odsekl: „A co jsme měli dělat jiného?“

S Winstonem jsme se na sebe podívali a já zmlkl. Alfilda na mě pohlédla s takovým opovržením, že jsem byl rád, že její hněv nepadá na moji hlavu.

„To ho ani neřízla?“

Připadalo mi, že se ptám srozumitelně, ale Arnulf zavrtěl hlavou na znamení, že nedovoluje otrokům nosit zbraně.

„Ani nůž?“ Chtěl jsem vědět, ale dostalo se mi stejné odpovědi.

Než jsem stihl něco dodat, zasáhl Winston: „Takže teď se budeš s tím násilníkem soudit.“ Promluvil klidně.

„Ano, zítra mi zaplatí pokutu za vzniklou škodu.“ Spokojený úsměv se Arnulfovi nevyvedl. „Doteď se brání, ale zítra rozhodne soud.“

My tři se na sebe znovu podívali a Alfilda na nás kývla. Pochopila, že by nemělo smysl, kdyby se zeptala ona.

„Odmítá pokutu?“ protáhl Winston unaveně.

„Odmítá zločin.“

Teď mě něco napadlo. „Je to sedlák?“

Arnulf si znovu odfrkl. „Jmenuje se Darwyn a je to thénův syn.“

Thénové, obzvláště mladí, právo sedláků přehlížejí dost ochotně.

„A jeho otec?“

„Jeho otcem je Delwyn. Patří mu spousta půdy nejen ve zdejší kraji, ale všude ve Východní Anglii.“ Arnulf teď vypadal nanejvýš spokojeně.

Otevřel jsem pusku, ale můj pán mě předběhl: „A co říká tenhle Delwyn na to, z čeho je jeho syn obžalován?“

„Jak mívají thénové ve zvyku, věří víc synovým slovům, než sedlákovým.“ Hostitel se ušklíbl. „Ale tentokrát se bude muset podřídít.“

Nechápavě jsem se na něj zadíval. Jak si může být tak jistý, že ho soud vyslyší? Na rozdíl ode mě si Winston vzpomněl na znění zákona. „Tví druzi se s tebou zapřísáhnou?“

Teď se Arnulf nepokrytě rozesmál. „To teda jo. Čtyři sedláci se postaví jednomu thénovi.“

Už jsem chápal, proč si byl svou věcí tak jistý. Proti jednomu sedlákovi by thén soud vyhrál bez potíží, zvítězil by dokonce i proti třem, ale slovo čtyř sedláků váží víc než slovo jednoho théna. Zákon praví, že slovo jednoho muže má stejnou hodnotu jako jeho výkupné za vraždu a to činí šest set šilinků za théna bez půdy, jako je zmíněný mladý pachatel. Za sedláka se platí dvě stě, takže čtyři sedláci, kteří složí tutéž přísahu, zatíží misiku vah víc než Darwin.

„Pokuta pro toho, kdo znásilní sedlákovu otrokyni, je šedesát pět šilinků,“ mlasknul si hostitel. „A k tomu se ještě připočte náhrada, kterou mi soud přizná za její panenství.“



Když jsme dojedli, byla už noc.

Poté co sedlák domluvil, už jsme u stolu moc dlouho neseseděli. Záhy jsme hostiteli poděkovali a dali si ukázat lůžka, která naštěstí nestála vedle sebe. Byl jsem si jistý, že ke mně Winstonovo chrápání stejně dolehne, přestože bude tlumenější, než kdybychom na pryčně podél dlouhé stěny v síni leželi vedle sebe.

S hospodyní jsme pořád ještě neprohodili jediného slova, a když jsme ji zdvořile vyhledali a poděkovali jí za jídlo, jen přikývla a otočila se zpátky k dívkám, jimž velela.

Šel jsem se ven vymočit. Za chladného jarního večera jsem myslel na sedláka, který se tak nepokrytě těšil, až svou pohanu zítra zahojí stříbrem.

Ve chvíli, kdy jsem se dozvěděl, že viníkem je thén, mě napadlo, že ti čtyři kopiníci se zalekli jeho rodu, a proto za svůj zločin nezaplatil hned, na místě.

Jenže tuhle myšlenku jsem měl zahnat už dávno. Jistě, Arnulf nebyl první chamtivec, na kterého jsem narazil. Vždyť,

jak říkával Harding, takových chlapů je stejně jako vrabců, co se slétají na koňský trus. Krom toho se nejednalo o Arnulfovou ženu nebo dceru, nemusel se tedy mstít a mohl místo toho žádat pokutu, jak se mu zachtělo.

Víc mnou vlastně otrásla jiná věc.

Jako kluk jsem se učil, že od pánů se očekává, že se postarají o osoby, které jsou na nich závislé, ať už se jedná o svobodné sedláky, rolníky nebo otroky.

Mocný pán je prostě pán, říkával můj otec, když se někdy projevila velkopanská zvůle. Vzpomínám si, že víc než jednou tasil meč, aby hájil sedlákovo právo nebo pomstil nevolníka. Taky si pamatuju, že jednou oběsil sousedova otroka, který zavraždil jednoho z našich.

Otec samozřejmě navrhoval, že za něj zaplatí pokutu, ale náš soused od ní nakonec odstoupil. Nebylo totiž pochyb, že sousedův otrok našeho muže zabil.

Arnulf očividně na věci nahlížel jinak než můj otec. Nebyl sice urozený muž, ale coby svobodný sedlák měl mít stejné závazky vůči svým lidem jako pán vůči poddaným.

Navzdory tomu připustil, aby jeho otrokyně šla na vřesoviště sama, a dokonce neozbrojená, ačkoli věděl, že tam jsou vlci.

5

Ráno přineslo mrholení, tuhou kaši a teplé pivo.

Jemný déšť jsem spatřil dveřmi, když jsem rozechvělý zimou vyhlédl ven. Rozhodl jsem se, že to můj měchýř ještě vydrží. Druhá věc dnešního rána mi sklouzla do žaludku za pomoci té třetí, a teprve když jsem se nasytil, vystřídaly déšť mezi budovami mlžné obláčky.

Vyrazil jsem k ohradě a osedlal koně. Ryzák mě poznal a na pozdrav zafrkal. Zafuněl mi do dlaně a našel v ní chlebovou kůrku. Štípnul jsem ji jedné z dívek, která byla stejně málomluvná jako hospodyně.

Zrovna jsem Alfildině klisně utahoval řemen pod břichem, když se ke mně Winston a jeho žena připojili. Náruče měli plné zavazadel a začali je vršit na hřbet vzpurnému Princovi.

„Pojedeme hned?“ Ujistil jsem se, že pod řemen nevsunu ruku. Předevčirem ráno na mě tahle huňatá kobyla hrála, že má plné břicho, takže Alfildě potom celou cestu ujíždělo sedlo.

Winston se rozhlédl, ale v ohradě jsme byli sami. Arnulfovi lidé mu osedlali koně, když jsme seděli nad kaší. „Počkáme a pojedeme společně se sedláky.“

Takže se rozhodl, že využije příležitosti a do Thetfordu pojedeme s bezpečným doprovodem.

Vyvedli jsme koně z ohrady a přivázali je ke kůlu před Arnulfovou síní. Tam už stáli kromě sedláka vlastního koně i dva další. Vstoupili jsme do síně a spatřili našeho hostitele postávat u ohniště spolu se dvěma muži, které nám hned představil.

Herward byl rozložitý, rozcuchaný muž s dlouhým knírem a pupkem podepřeným širokým koženým pásem. Představili jsme se mu a on nám pokývl na pozdrav. Při pohledu na Alfildu mu na chvíli zajiskřilo v očích, ale vzápětí zase stočil pohled k ohni.

Jeho druh Bjarne byl vysoký, ale silný. Kaštanově hnědé copy mu sahaly pod ramena. Upravené vikinské vousy měl již nepatrně prošedivělé. I on nás pozdravil a hned nato se obrátil k našemu hostiteli, který s nakloněnou hlavou naslouchal, co se děje za dveřmi.

Jak jsme se dozvěděli, Bjarne vlastnil odlehlou usedlost kus za vesnicí. Přesto plnil sousedské závazky vůči společenství.

Saský sedlák, který se už spokojeně cpal flákotou, byl pánem jednoho z menších statků, jichž jsme si všimli včera. Mezi sousty mi sdělil, že k tomu ve velkém obchodu s ovciemi.

Hostitel tuto zmínku přeslechl a se smíchem nám svěřil, že Herward obchodu s ovce rozumí víc než chodu vlastního hospodářství. To rozesmálo Bjarneho i samotného Herwarda. Ačkoli jeho smích mi připadal poněkud křečovitý.

„Pokud je člověk tak šikovnej sedlák jako Arnulf, je snadný utahovat si z ostatních, co tolik štěstí nemají,“ uzavřel Bjarne špičkování a podal korbel mladé otrokyni, která mu okamžitě dolila.

Po nějaké chvíli k nám dolehl dusot kopyt. Všichni jsme vyšli na prostranství před statkem zalité ranním sluncem a čekali na jezdce, kteří se blížili z kopců.

Byli tři. Vpředu jel hubený zdejší Dán ve žlutých kalhotách a rozepnuté kazajce, pod níz měl červenou lněnou košili. Otěže držel v levé ruce. V pravé měl kopí a v sedle tkvěl ukotvený dlouhý nůž, jehož vyleštěná a stříbrem vykládaná kostěná rukojeť na slunci zářila.

Hned za ním jeli dva další. Vlevo mladý muž, který jako by Dánovi z oka vypadl, jistě jeho syn. Po jeho boku jel urostlý Angl a z širokých ramenou mu vlála hnědá kápě.

Hospodyně musela stát přímo za dveřmi, protože hned vyšla ven. Následovala ji jedna z dívek a podala příchozím korbele s teplým pivem. Soudě podle horlivosti, s níz si je prolili hrdlem, jim přišly vhod.

Přestože se už blížilo dopoledne, pozval nás Arnulf na další korbel, jak pohostinnost káže. K němu jsme dostali i několik krajíců se soleným úhořem. Teprve když jsme dojedli, představil nám sedlák nově příchozí.

Dánský sedlák se jmenoval Sigvald a patřil mu statek ležící jednu míli západně odtud. Jeho syn Sigurd měl plavé vlasy na šíji přistřižené nakrátko. Angl, který je doprovázel, vlastnil usedlost jižně od té jejich. Lidi ho prý znají jako Alwyna z Vřesovišť, protože jeho statek se rozkládá na vřesem porostlých kopcích a úrodné pozemky se táhnou až k hranici se slatiništi.

Nejzámožnější z nich byl Sigvald, proto také nejspíš jel v čele Arnulfových svědků. Teď se ujal slova. Jeho syn byl bystrý mladík, který neustále neklidnýma očima slídlil po síni, aby se ujistil, že je vše v pořádku. Možná, že přes své mládí věděl, že sedlákovi by se svědectví proti thénovu synovi nemuselo zrovna dvakrát vyplatit.

Náš hostitel se zeptal Alwyna, zda má u soudu také nějakou vlastní záležitost. Alwyn odvětil, že se většinou stará sám o sebe, a dodal, že jede na trh kvůli doplacení dluhu. Na svatého Michaela si od něj jeden kupec na trhu vzal ovce a teď by mu měl splatit zbytek dlužné částky.

Nechal jsem Winstona, ať vysvětlí, co ve Východní Anglii děláme. Pomínu, že Sigvald se posměšně uchechtl, když můj pán nadnesl, že se živí nanášením barev na pergamen. Jinak sedláci přijali historku o tom, že jedeme do Bury St Edmunds a cestou se chceme na pár dní zastavit v Thetfordu, bez dalších otázek. Winston ještě dodal, že si chce v Thetfordu obhlédnout trh a doplnit zásoby barev i jiného nutného výtvarného náčiní.

Do Thetfordu jsme tedy vyrazili v početné a ozbrojené skupině. Šest sedláků jelo s pozdvihnutým kopím po pravici, rukojeti spočívaly v kožených řemenech připevněných k sedlům. Každý měl navíc u opasku nůž pro případnou obranu, i když žádný nebyl tak nádherný jako Sigvaldův.

Všichni zašilhali po mém meči, ale nikdo se o něm nezmínil. Stejně tak se nikdo nezeptal, kde se nachází moje půda a pozemky a já ani moji přátelé jsme neviděli žádný důvod jim sdělovat, že meč je to jediné, co mě s mým thénským původem pojí.

Jako první jel spolu se Sigvaldem Arnulf na rozložitě šedé kobyle a za nimi se ubíral Alwyn. Za Alwynem následovali oba sedláci, pak můj pán se svou ženou a Princem. Ten to zkusil na jednoho z cizích koní, ale schytl od něj kousanec do krku, aby

pochopil, kde je jeho místo. Princ teď kráčel pěkně poslušně. Jako poslední jsem uzavíral voj já se Sigurdem, který se ze začátku čas od času ohlížel.

„Jsi ostražítej,“ poznamenal jsem. Sám jsem okolí čile sledoval, což není od věci, když člověk jede se sedláky, kteří žalují mocného pána.

„Jo,“ utrousil mladý sedlák. Pak se odmlčel a upřel pohled na cestu před námi.

Den začínal mlhavě, teď však byl teplý a slunečný. Povolil jsem si kabátec u krku a rukou přešel ryzákovi po šíji, abych se ujistil, že se příliš nepotí.

Po cestě proudili další lidé. Někdo cestoval s rancem na zádech, občas jsme potkali selku, jíž přes rameno bimbaly slepice svázané za nohy, či pár kramářů, kteří spěchali na trh. Nebyli jsme zdaleka jediní jezdci, kteří se tudy ubírali. Chodci nám uhýbali, někteří ochotně, jiní si občas neodpustili nějakou tu poznámku. Udržovali jsme dobrou rychlost, takže když jsme dorazili k palisádě obepínající město, slunce k poledni ještě ani nedosáhlo.

Thetford byl toho času vystaven v podstatě znovu, protože po vítězství u Ringmere jej král Sven do základů vypálil. Některé části města dosud neměly opevnění. Město se rozkládá na obou březích říčky Malá Ouse, do níž východně od prostředního brodu vtéká řeka Thet.

Severně od řeky okolo kostela svatého Petra se nachází nejmenší část města. Tahle čtvrť je přístupná pouze přes most z jihu, který stejně jako ostatní dva leží uvnitř pevné palisády, jež chrání většinu města jižně od řeky.

Icknielská stezka, po níž jsme se ubírali, vede přes východní most, který stráží hradiště na severu. Ve městě jsem zaslechl, že hradiště leží na místě, kde bývalo opevnění už v době před příchodem Římanů, a ti sem, podle Winstona, přitáhli už před mnoha pokoleními.

Ve skutečnosti vede stezka přes dva mosty, protože tu překračuje obě řeky. Když jsme po ní přejížděli, pochopil jsem z ostražitého pohledu ostatních, proč vede právě tudy. Přejít se totiž dá snadno střežit. Později jsem zjistil, že i západní most hlídá pevnost, která si s tou na jižním břehu v ničem nezádá.

To, že město celých osm let před naším příjezdem lehlo popelem, bylo teď už jen stěží patrné. Když jsme jím projížděli a pokoušeli se procpat vším lidským hemžením, působilo bohatým a rušným dojmem.

Přímo před mostem se nacházel palouk a na jeho okraji stál kostel. Hned za mostem severozápadním směrem, tedy do středu města, vedla široká cesta. Minuli jsme další kostel. Později jsem si uvědomil, že počet kostelů dokládá bohatství města. Dohromady stálo v Thetfordu kostelů pět. Další dva spolu s klášterem se nacházely na jihovýchodě hned za palisádou. Teď jsme měli po levici nízké domky a záhy jsme dorazili ke kostelu svatého Jana. Před námi se rozprostřelo tržiště.

Tady jsme se naděje, že se dál dostaneme na koních, museli vzdát. S otěžemi v rukou jsme se prodírali davem. Náš hostitel nás ujistil, že zná hostinec, kde nás určitě ubytují, neboť podle jeho slov většina kupců nocuje radši venku nebo ve stáncích, než aby utráceli za nocleh.

Nejspíš měl pravdu. Hostinec jsme našli proti kostelu Panny Marie, za nímž se už rozkládaly říční nivy. Hostinský, vyzábělý Angl jménem Willibrord, se nám úslužně uklonil. Za nepřetržitého vodopádu slov nás zavedl k postelím a tvářil se přitom, jako by čekaly jenom na nás.

Winston s Alfieldou měli štěstí a dostali jeden ze dvou podkrovních pokojů ve třetím poschodí. Okno vedlo na louku a na posteli ležely tlusté přikrývky. Já se oproti tomu musel o postel ve druhém patře dělit se Sigurdem. Navíc se do naší špeluňky měli vtěsnat i Herward a Bjarne. Sigvald, Alwyn a Arnulf dostali pokoj naproti nám.

Odložil jsem zavazadla na pryčnu, sešel dolů a podle pokynů hostitele jsem venku našel ohradu, která patřila k hostinci.

Na jedné straně ji uzavírala řeka, na třech ostatních proutěný plot s brankou. Tráva byla zelená k nakousnutí. Ryzák na mě na rozloučenou hlasitě zaržál, potrásl hřívou, vyrazil a několikrát laškovně poskočil. Winstonův kůň i Alfildina kobyła odkráčeli travou k řece o něco rozvážněji a s žízňivým frkáním se sklonili k vodě, aby se napili.

Vrátil jsem se ve chvíli, kdy můj pán už sňal Princovi ze hřbetu náklad. Naštěstí jsem se vyhnul tomu, abych to tupé zvíře musel tahat k řece. Sigurd se zřejmě nabídl sám a právě bral do pravé ruky koňské a do levé Princovy otěže.

V Princových očích jsem spatřil zelený záblesk. Bylo mi jasné, že hodlá spáchat nějakou lumpárnu. Než jsem stačil Sigurda varovat, už se mu ta bestie zakousla do ramene a hrubě s ním zatřásla. Z vlastní zkušenosti jsem věděl, že je to zacházení nanejvýš bolestivé.

Mladý sedlák útrpně zařval, stočil se vlevo pod zvíře a vši silou ho bez váhání kopl mezi přední nohy. Mula našťvaně hýkla, loupala po něm bělmem a bez dalších námitek se dala odvést.

S úsměškem jsem křikl na Sigurda, že přesně tohle ta hloupá herka potřebovala, a vešel jsem do výčepu, kde jsem na lavici u dlouhého stolu našel sedět svého pána spolu s Alfildou.

Na otázku, co dělají naši noví druzi, mi Winston odpověděl, že o Alwynovi neví, ale Arnulf a jeho svědci přešli řeku a odebrali se na prostranství před kostelem svatého Petra, kde se schází krajský sněm, aby zjistili, kdy se dostane na jejich věc.

Majitel hostince rozhodně nevypadal jako věchýtek kvůli zdejší stravě. Jídla nám přistálo na stole dost, pivo tu měli dobré a sladové. Všichni tři jsme si dopřávali, protože hutná ranní kaše se nám z břicha dávno vypařila a během jízdy nám pořádně vyhládlo.



U čtyř dlouhých stolů v hostinci byl nával. Muži a hrstka žen si tady dopřávali pivo, medovinu a krajíce chleba obložené masem. Vedli řeči, tlachali a pokřikovali, jak jim zobák narostl. Obsluhovaly tu mladé holky, které se chvíli nezastavily. Minimálně dvě by určitě stály za hřích.

Sotva jsem se vypořádal se dvěma pivy a pořádným krajícem chleba, vrátil se Arnulf se svými druhy a se zprávou, že jeho případ bude na řadě zítra ráno. Slíbili jsme mu, že se tam přijdeme podívat, neboť to byl jediný způsob, jak mu poděkovat za pohostinnost. Bez ohledu na vrozenou hamiznost nepřipustil, abychom mu platili za nocleh, který nám sám zařídil.

U ostatních stolů bylo plno, takže jsme sedlákům nabídli svá místa. Zvedli jsme se a prodrali se davem ven. Přece jen jsme měli co na práci.

6

Rozdělili jsme se, což mi přišlo vhod. Rád se sám courám trhem, jak se mi zachce, aniž bych se musel starat o ty dva.

Nejspíš taky uvítali společnou chvílku o samotě. Oficiálním důvodem, proč jsme se rozdělili, samozřejmě bylo, že tak vyčmůcháme víc, než kdybychom vyrazili společně.

Ne že bych se toho odpoledne dozvěděl něco obzvlášť zajímavého.

Boudy, stánky nebo obyčejné pulty si postavili obchodníci, kramáři i handlíři. Povíдалo se sice ledacos, ale nic o králích či jarlech.

Kdybych chtěl znát ceny látek, surové vlny, rudy, soli, lžic z rohoviny, medu, sladu nebo jiného zboží ze vsí té záplavy, kterou do Thetfordu dovezli na kárách, žebříňácích, koňských hřbetech nebo na nosítkách, mohl bych vyzvědět, co bych chtěl.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.